

1. Namnet på produkten och företaget

Produktnamn **n-Heptan**
Tillverkarens artikelnummer **362062**
Avsedd användning **Laboratoriekemikalier**
Gäller för artikelnummer **362062, 122062, 121345**

Tillverkare/Leverantör **Kontaktperson för vidare info I händelse av nödläge**
LabService AB Lars Eriksson
Förmansvägen 7 Telefon: 060 – 52 59 70
85753 SUNDSVALL Mobil: 070 – 627 77 00
E-post: lars@labservice.se

Telefon för nödsituationer:

I nödläge kontakta även giftinformationscentralen, larmnr 112.

2. Sammansättning/ämnenas klassificering

Ingående ämne	Koncentration	EG-nr	CAS-nr	Farosymbol	Riskfraser ¹
n-Heptan	100%	205-563-8 265-233-4	142-82-5	Xn N F	65 38 67 50 53 11

¹För riskfrasernas betydelse, se avsnitt 16.

3. Farliga egenskaper

Klassificering

Farligt: kan ge lungskador vid förtäring.

Irriterar huden.

Ångorna kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

Mycket giftigt för vattenlevande organismer.

Kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

Mycket brandfarligt.

Hälsofara

Inandning: Slöhet, huvudvärk.

Hudkontakt: Torr hud

Ögonstänk: Rodnad, smärta

Förtäring: Magkramper, brännande känsla, illamående, kräkningar (ICSC 0657).

4. Första hjälpen

Inandning

Frisk luft.

Hudkontakt

Tag genast av nedstänkta/förorenade kläder/skor.

Tvätta huden noggrant under flera minuter med tvål och vatten.

Kontakta läkare om besvär uppstår/kvarstår.

Förtäring

Ge genast ett par glas mjölk eller vatten att dricka om den skadade är vid fullt medvetande.

Framkalla ej kräkning.

Till läkare/sjukhus om en större mängd förtärts.

5. Åtgärder vid brand

Släck med pulver, koldioxid eller skum.

6. Åtgärder vid spill/oavsiktliga utsläpp

Stoppa läckor om det kan ske utan risk.

Varna alla i arbetsgröpar, källare och brunnar, frigjorda ångor kan skapa kvävande luftblandningar.

Valla in utspild vätska med sand, jord eller annat lämpligt material. Rådfråga expertis.

Varna alla för explosion - utrym om det är nödvändigt.

Om ämnet kommer ut i vattendrag, avloppsledning eller förorenat jord eller växtlighet ska räddningstjänsten underrättas.

7. Hantering och lagring

Arbetsplatsen ska ha möjligheter till ögonspolning (AFS 1999:7 9-10 §§)

Förvaring av större mängd brandfarlig vätska kan fordra tillstånd av lokal myndighet (SÄIFS 1995:3).

8. Begränsning av exponeringen/personliga skyddsåtgärder

Gränsvärden för exponering

Enligt arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2000:3.

Ämne	Nivågränsvärde	Korttidsvärde	Takgränsvärde
n-Heptan	200 ppm		300 ppm
	Totalt: 800 mg/m ³		Totalt: 1200 mg/m ³

Begränsning av exponering

Vid behov, använd andningsskydd och skyddshandskar.

Rekommenderat andningsskydd

Gasfilter typ A

Rekommenderade material till skyddshandskar och skyddskläder

Genomträngningstid > 8h

Nitrilgummi, Viton, 4H, Silver Shield/4H (PE/EVAL/PE), Trellech HPS, Trellech VPS, Trellech TLU, Trellech Super

9. Fysikaliska och kemiska egenskaper

Allmän information

Färglös vätska. Lättflyktig. Svärlöslig i vatten.

Lukttröskelvärden mellan 100 och 1 600 mg/m³ angivits i olika källor.
Alifatiskt kolväte

Viktig information för hälsa, miljö och säkerhet

Kokpunkt/kokpunktsintervall	98,4 °C
Flampunkt	-4.00 °C
Explosionsområde	1,05 - 6,7 %
Ångtryck	6,3 kPa
Relativ densitet	684 kg/m ³
Löslighet i vatten	3 mg/l
Fördelningskoefficient n-oktanol/vatten	4,66
Ångdensitet	3,5

Övrig information

Smältpunkt/smältpunktsintervall	-91 °C
Tändpunkt	215 °C
Brytningsindex	1,3870

10. Stabilitet och reaktivitet

Ämnet kan reagera kraftigt med oxidationsmedel.

11. Toxikologisk information

Hälsofara

Inandning: Slöhet, huvudvärk.

Hudkontakt: Torr hud

Ögonstänk: Rodnad, smärta

Förtäring: Magkramper, brännande känsla, illamående, kräkningar (ICSC 0657).

Toxikologiska data från djurförsök

Förgiftning vid förtäring	LD ₅₀ råtta: >17000 mg/kg kroppsvikt
Förgiftning vid inandning	LC ₅₀ råtta: 60 mg/l/4h
Förgiftning vid hudkontakt	LD ₅₀ kanin: 3000 mg/kg

Anmärkningar

Förgiftning vid inandning: mus LCLow 59 g /m³ /41min

EC50 för daphnia: 4924 mg/l/24-96 h

12. Ekotoxikologisk information

Akut toxicitet

LC₅₀ Fisk 96h: >100 mg/l Art: Oncorhynchus kisutch

Bioackumulering

Log P_{ow}:	4,66
BCF:	776,25

Anmärkningar

Fisk, Leuciscus idus, LC50 220-270 mg/l/48h.

Daphnia magna EC50 >50 mg/l.

13. Avfallshantering

Avfall

Får inte blandas med halogenerat avfall.

I företag med lämplig apparatur får avfall med lösningsmedel redestilleras till förnyad användning av lösningsmedlen, återvinningsförfarande R2.

Lösningsmedel får brännas (återvinningsförfarande R1) endast av den som har tillstånd enligt SFS 2002:1060 och NFS 2002:28

Farligt Avfall

Avfall innehållande mer än 20 % av detta ämne är farligt avfall med egenskap H4.

Avfall med en flampunkt < 21 °C är farligt avfall med egenskap H3-A.

Förslag till EWC-koder för farligt avfall

04 01 03; Avfettningsavfall som innehåller lösningsmedel utan flytande fas

04 02 14; Avfall från appretering som innehåller organiska lösningsmedel

07 01 04; Lösningsmedelsavfall från organiska baskemikalier.

07 02 04; Lösningsmedelsavfall från plast, syntetgummi och konstfibrer.

07 03 04; Lösningsmedelsavfall från organiska färgämnen och pigment.

07 04 04; Lösningsmedelsavfall från organiska växt- och träsnyddprodukter samt andra biocider.

07 05 04; Lösningsmedelsavfall från farmaceutiska produkter.

07 06 04; Lösningsmedelsavfall från fetter, smörjmedel, såpa, rengöringsmedel, desinfektionsmedel och kosmetika.

07 07 04; Lösningsmedelsavfall från finkemikalier och kemiska produkter.

08 01 11; Färg- och lackavfall som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

08 01 13; Slam från färg eller lack som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

08 01 15; Vattenhaltigt slam innehållande färg eller lack som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

08 01 17; Avfall från färg- och lackborttagning som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

08 01 19; Vattensuspensioner innehållande färg eller lack som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

08 04 09; Lim och fogmassa som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

08 04 11; Lim- och fogmasseslam som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

08 04 13; Vattenhaltigt slam innehållande lim eller fogmassa som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

08 04 15; Vattenhaltigt flytande avfall innehållande lim eller fogmassa som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen

09 01 03; Lösningsmedelsbaserad framkallare

14 06 03; Andra lösningsmedel och lösningsmedelsblandningar

14 06 05; Slam och fast avfall som innehåller andra lösningsmedel

20 01 13; Separat insamlade fraktioner av lösningsmedel från hushåll.

14. Transportinformation

UN-nummer	1206
ADR-Klass	3
RID-Klass	3
ICAO-Klass	3
IMDG-Klass	3
Faronummer	33
Förpackningsgrupp	II
Transportbenämning	HEPTANER
Proper shipping name	Heptanes

15. Gällande bestämmelser

Symboler/Märkning

Riskfraser

65 38 67 50 53

Farligt: kan ge lungskador vid förtäring.

Irriterar huden.

Ångorna kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

Mycket giftigt för vattenlevande organismer.

Kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

11

Mycket brandfarligt.

Skyddsfraser

(2) 9 16 29 33 60 61 62

(Förvaras oåtkomligt för barn.)

Förpackningen förvaras på väl ventilerad plats.

Förvaras åtskilt från antändningskällor - Rökning förbjuden.

Töm ej i avloppet.

Vidtag åtgärder mot statisk elektricitet.

Detta material och/eller dess behållare skall tas om hand som farligt avfall.

Undvik utsläpp till miljön. Läs särskilda instruktioner/varuinformationsblad.

Vid förtäring, framkalla ej kräkning. Kontakta genast läkare och visa denna förpackning eller etiketten.

Övriga bestämmelser

Arbetsmiljö

Arbetstagare måste ha ett skriftligt arbetstillstånd för att få arbeta i slutet utrymme med en brandfarlig vätska klass 1 eller 2 (AFS 2000:4 26 - 27 §§).

Vid klassning av tryckbärande anordningar ska detta ämne, som utgör en farlig fluid, räknas till grupp 1 enligt 4 § AFS 1999:4

Om detta ämne ska hanteras i ett tryckkärl, så ska objektsgrupp för tryckkärlet enligt 2 kap 1 § AFS 1999:6 väljas under beteckning F.

Begränsning av allvarliga kemikalieolyckor

Kravnivåer för 'ämnen som är mycket giftiga för vattenlevande organismer' finns i Förordningen om att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (SFS 1999:382 och AFS 2005:19). Lägre nivån är 100 ton och den högre är 200 ton.

Miljöskydd

Förbrukning av mer än 500 ton organiska lösningsmedel per år fordrar tillstånd av Miljödomstol.

Förbrukning av mer än 10 ton men högst 500 ton organiska lösningsmedel per år fordrar tillstånd av Länsstyrelsen.

Förbrukning av mer än 500 kg men högst 10 ton organiska lösningsmedel per år skall anmälas till kommunal nämnd för miljö- och hälsoskyddsfrågor (SFS 1998:899 tilläggsbokstav -o1, -o2 och -o3)

Framställning av produkter där mer än 500 ton organiska lösningsmedel ingår per år fordrar tillstånd av Länsstyrelsen.

Framställning av produkter där mer än 10 ton men högst 500 ton organiska lösningsmedel ingår per år skall anmälas till kommunal nämnd för miljö- och hälsoskyddsfrågor (SFS 1998:899 tilläggsbokstav -o4 och -o5)

Ämnet får inte släppas ut så att det kan skada grundvattnet (SNFS 1996:11 Bil. F1.7).

För tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter omfattande mer än 500 ton av detta ämne ska bl a koden SewK09.02 för 'ämnen som är mycket giftiga för vattenlevande organismer', anges i miljörapporten (NFS

2000:13 bil 1 avsnitt 2).

Utsläpp av mer än 100000 (kg/år) till luften, skall anmälas till europeiskt register över utsläpp och överföringar av föroreningar. (EG 166/2006 BILAGA II: 7)

Produktkontroll

Ämnet är upptaget i Kemikalieinspektionens föreskrift om klassificering och märkning (KIFS 2005:5).

För försäljning och förvaring av vissa flyktiga lösningsmedel finns specialregler (SFS 1977:994).

Ämnet, eller en ämnesgrupp som ämnet tillhör, finns med EWC kod i bilaga 2 till avfallsförordningen (SFS 2001:1063).

Ämnet är medtaget i Kemikalieinspektionens PRIO-databas.

16. Övrig information

Riskfraser

65 38 67 50 53

Farligt: kan ge lungskador vid förtäring.

Irriterar huden.

Ångorna kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

Mycket giftigt för vattenlevande organismer.

Kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

11

Mycket brandfarligt.

Källor till informationen i underlaget för säkerhetsdatabladet

- Registry of Toxic Effects Chemical Substances; RTECS-nr MI7700000
- Svensk Standard SS 421 08 20 bilaga C; ämne nr 156
- The Merck Index nr (11 edition); nr 4551
- Roth: Wassergefährdenden Stoffe. Ecomed H
- Rippen: Handbuh Umwelt-Chemikalien. Ecomed
- Environmental Hazard Classification. Nordiska Rådet. TemaNord 1997:594
- FFA: Guide för val av kemskyddsmaterial. ASTM-klass = nr: 291
- National Fire Protection Association 325; PC-325-94
- Svenska Elektriska Kommissionen. Handbok 426 162
- Sundströms filterguide 1987 2000
- Auer Technikum, Ausgabe 12. Stoff no: 1666
- Risk line, Kemikalieinspektionen.
- Kartotek for kjemiske stoffer. Kort nr: 297
- Principer och metoder för provtagning och analys av ämnen på listan över hygieniska gränsvärden. A&H 2000:23
- Council Directive 76/548/EEC - last ATP no: 25
- Acros Organics 98/99 Catalogue no: 12034
- Accord Européen Relatif au Transport International des Marchandises Dangereuses par Route (ADR)
- IMO: International Maritime Dangerous Goods-code (IMDG)
- International Code for the Construction and Equipment of Ships Carrying Dangerous Chemicals inBulk.
- The Nordic Substance Database
- The Merck Chemical Database. Chemdat. 104195
- IUCLID; The International Uniform Chemical Database, year 2000 edition
- ICN Pharmaceuticals Catalogue no: 202589
- Krister Forsberg, S.Z. Mansdorf, Quick Selection Guide to Chemical Protective Clothing, IV, Wiley Interscience, 2003 291
- Alfa Aesar, Catalog no : 40978

- Bretherick's Handbook of Reactive Chemical Hazards, 6:ed. nr: 2873
- Gummikemikalier. Naturvårdsverket rapport 4437
- International Chemical Safety Cards ICSC: 0657